

Od: Lučka Böhm - ZSSS
Poslano: 27. april 2011 11:01
Za: Lučka Böhm - ZSSS
Zadeva: Sporočila ZSSS ob 28. aprilu 2011, svetovnem dnevu varnosti in zdravja pri delu
Priloge: ILO 28 apr 2011 v SLO.pdf; sindikati - svetovni dan varnosti podatki o nezgodah-april13.pdf; HESA 28 apr 2011 SLO.pdf; 2011- Skup-DPS-17.3.-I.A.doc

Delavskim predstavnikom za varnost in zdravje pri delu

Spoštovani!

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS, www.zsss.si) že od leta 2006 obeleži 28. april 2011, svetovni dan varnosti in zdravja pri delu, ki ga je razglasila Mednarodna organizacija za delo - MOD (<http://www.ilo.org>). Na ta dan objavimo uradne podatke o delavcih, ki so na delovnem mestu umrli v letu pred tem. Namen tega dneva je ozaveščanje o potrebnosti sistematičnega varovanja življenja in zdravja na delovnem mestu.

V priponki boste našli prevod v slovenščino letošnjega sporočila MOD ob letošnjem 28. aprilu (http://www.ilo.org/safework/events/meetings/lang--en/WCMS_153617/index.htm). Ta opozarja na pomen sistemov upravljanja varnosti in zdravja pri delu – torej na delo, ki ga v Sloveniji opravljajo strokovni delavci za varnost in zdravje pri delu. Priznanje stroki se pridružuje tudi ZSSS! Več o izjemnih dosežkih slovenske stroke varnosti in zdravja pri delu na http://www.fundacija-avgustakuharja.si/nagrade_in_priznanja.

Pomembno pa je tudi delo delavskih predstavnikov za varnost in zdravje pri delu, saj je lanska vseevropska raziskava ESENER dokazala, da je raven varnosti in zdravja pri delu višje pri delodajalcih, kjer obstajajo (http://osha.europa.eu/sl/publications/reports/en_esener1-summary.pdf). Ta kaže, da je bolj verjetno, da delodajalec ima oceno tveganja in izvaja ukrepe varnosti in zdravja pri delu, če je bil pri njem izvoljen svet delavcev oziroma delavski zaupnik za varnost in zdravje pri delu. O pomenu posvetovanja z delavci govori tudi pripeta izjava Laurent Vogela, direktorja oddelka za varnost in zdravje pri delu Evropskega sindikalnega inštituta (<http://hesa.etui-rehs.org/>).

Po podatkih inšpekcije za delo (glej priponko) se je v Sloveniji v letu 2010 zaradi vzrokov na delovnem mestu smrtno poškodovalo **22 delavcev** (od tega 2 voznika na službeni poti v tujini). Vsi so bili moški. Na poti na delo in z dela so se dodatno smrtno poškodovali 3 delavci. Na delovnem mestu pa so umrli še 4 delavci zaradi zdravstvenih težav, nepovezanih z delom. Tudi letos je bilo največ (10) smrtnih poškodb v gradbeništvu. Vzrok je pogosto padec delavca z višine oziroma padec predmeta na delavca. Značilno je, da je večina umrlih imela pridobljeno državljanstvo oziroma so bili tujci. Očitno prav ta kategorija zaposlenih opravlja posebej tvegana dela in zato potrebujejo več usposabljanja za varno delo. Prav tako je značilno, da se večina smrtnih poškodb dogodi izven lokacije delodajalca.

Delovni inšpektorji so v zvezi s smrtnimi poškodbami podali 12 kazenskih ovadb in v 6 primerih prepovedali nadaljnje opravljanje del. Izdano je bilo 11 ureditvenih odločb, 7 odločb

o prekršku, 15 plačilnih nalogov, 2 opozorili po zakonu o inšpekcijskem nadzoru in 2 opozorili po zakonu o prekrških.

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije na svetovni dan varnosti in zdravja pri delu od leta 2006 dalje zmanjšan skuša opozoriti ne le na smrtne poškodbe pri delu ampak tudi na smrti, ki so posledica poklicnih bolezni. Če upoštevamo metodologijo MOD, najverjetneje približno **4 % vse mortalitete** v koledarskem letu odpade na vzroke, povezane z delom. Upoštevajoč tudi smrtne poškodbe pri delu in smrti zaradi poklicnih bolezni torej najverjetneje v Sloveniji letno umre **750 ljudi!** Tragično je, da slovenska zakonodaja ne daje učinkovite pravne podlage za ugotavljanje, kje se sploh pojavljajo poklicne bolezni! Ker ne vemo, kje se pojavljajo, jih tudi ni mogoče preprečevati!

Kljub temu, da so prav vse politične stranke leta 2008 v svojih predvolilnih kampanjah obljubile, da bodo v primeru izvolitve sprejele predpise za ugotavljanje poklicnih bolezni, se to še vedno ni zgodilo. Inšpekcija za delo tako poroča o zgolj 1 prijavljeni poklicni bolezni v letu 2010, ki se je končala z delovno invalidnostjo. V pomanjkanju uradnih podatkov zato pripenjam gradivo, ki je bilo članom skupščine Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS, www.zzzs.si) razdeljeno 5. aprila 2011 kot odgovor na vprašanje enega izmed članov skupščine iz vrst delodajalcev. V odgovoru, ki se sicer nanaša na zbrana sredstva obveznega zdravstvenega zavarovanja za poklicne bolezni in poškodbe pri delu (0,53 % od bruto plače delavca), je strokovna služba ZZZS med drugim zapisala tudi:

»Vrsta dokazov namreč govori o tem, da evidence in statistike primerov poškodb pri delu in poklicnih bolezni, ki jih beležijo izvajalci zdravstvenih storitev, ne odražajo dejanskega stanja razširjenosti poškodb pri delu in poklicnih bolezni. Slabe evidence so predvsem rezultat nedomiselne oz. nedorečene systemske zakonodaje, ki ureja prijavljanje, ugotavljanje in evidentiranje poškodb pri delu in poklicnih bolezni, saj zadeve niso urejene na način, ki bi olajšal interesno nevtralno oz. objektivno strokovno poročanje o teh primerih.

*Odprto in neurejeno je zlasti področje poklicnih bolezni, kjer je evidentiranje in poročanje zaradi nedorečenih predpisov in prakse pri odkrivanju in spremljanju teh bolezni (op., še vedno ni vzpostavljen register poklicnih bolezni) povsem nerealno. V Sloveniji namreč evidentiramo za okoli 15 - 20 krat manj poklicnih bolezni (**okoli 3 - 5 primerov na 100.000 aktivnih zavarovancev na letni ravni**), kot bi jih dejansko morali pričakovati na osnovi podatkov o razširjenosti teh bolezni v nam primerljivih državah (**okoli 70 na 100.000 aktivnih zavarovancev**). Tudi stopnja prijav poškodb pri delu je v Sloveniji je nižja od povprečja držav EU-15, kar daje osnovo za domnevo o nepopolnem zajetju prijav oz. netočnosti evidenc tudi na področju poškodb pri delu.*

Sorazmerno velik del stroškov za zdravljenje poškodb pri delu in poklicne bolezni tako v sistemu ni evidentiran. Nedvomno bi bili stroški ob popolnejšem zajetju podatkov bistveno višji. Po nekaterih ocenah bi bili stroški najmanj enaki (uravnoteženi) ali celo višji v primerjavi s prihodki, ki se zberejo s prispevno stopnjo v višini 0,53 % na bruto plačo. Spričo dolgotrajnosti zdravljenja in zahtevne rehabilitacije poškodb pri delu in poklicnih bolezni je takšna ocena lahko razumljiva in upravičena.«

Novela zakona o varnosti in zdravju pri delu, ki je že v postopku sprejemanja, prenaša obveznost ureditve registriranja poklicnih bolezni z ministra za delo na ministra za zdravje. Upajmo, da bo to končno vodilo k novemu slovenskemu predpisu za realno ugotavljanje poklicnih bolezni – prvič po letu 1990!

Vsem družinam in sodelavcem umrlih v letu 2010 zaradi vzrokov, povezanih z delom, Zveza svobodnih sindikatov Slovenije izraža sožalje!

Lučka Böhm, izvršna sekretarka P ZSSS
ZSSS, Dalmatinova 4, SI-1000 LJUBLJANA, Slovenija

E: lucka.bohm@sindikat-zsss.si

T: +386 1 43 41 245

F: +386 1 23 17 298

M: +386 51 306 202

www.zsss.si

*Ste član sindikata v ZSSS? Želite prejemati E-novice ZSSS?
Sporočite vaše ime, priimek, elektronski naslov in
številko vaše članske izkaznice na : evidenca@sindikat-ZSSS.si*

=====

Sredstvom javnega obveščanja

Spoštovani!

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS, www.zsss.si) že od leta 2006 obeleži 28. april 2011, svetovni dan varnosti in zdravja pri delu, ki ga je razglasila Mednarodna organizacija za delo - MOD (<http://www.ilo.org>). Na ta dan objavimo uradne podatke o delavcih, ki so na delovnem mestu umrli v letu pred tem. Namen tega dneva je ozaveščanje o potrebnosti sistematičnega varovanja življenja in zdravja na delovnem mestu.

V priponki boste našli prevod v slovenščino sporočila MOD ob letošnjem 28. aprilu (http://www.ilo.org/safework/events/meetings/lang--en/WCMS_153617/index.htm). Ta opozarja na pomen sistemov upravljanja varnosti in zdravja pri delu – torej na delo, ki ga v Sloveniji opravljajo strokovni delavci za varnost in zdravje pri delu. **Priznanje stroki se pridružuje tudi ZSSS!** Več o izjemnih dosežkih slovenske stroke varnosti in zdravja pri delu na http://www.fundacija-avgustakuharja.si/nagrade_in_priznanja.

Pomembno pa je tudi delo delavskih predstavnikov za varnost in zdravje pri delu, saj je lanska vseevropska raziskava ESENER dokazala, da je raven varnosti in zdravja pri delu višja pri delodajalcih, kjer obstajajo (http://osha.europa.eu/sl/publications/reports/en_esener1-summary.pdf). Ta kaže, da je bolj verjetno, da delodajalec ima oceno tveganja in izvaja ukrepe varnosti in zdravja pri delu, če je bil pri njem izvoljen svet delavcev oziroma delavski

zaupnik za varnost in zdravje pri delu. O pomenu posvetovanja z delavci govori tudi pripeta izjava Laurent Vogela, direktorja oddelka za varnost in zdravje pri delu Evropskega sindikalnega inštituta (<http://hesa.etui-rehs.org/>).

Po podatkih inšpekcije za delo (glej priponko) se je v Sloveniji v letu 2010 zaradi vzrokov na delovnem mestu smrtno poškodovalo **22 delavcev** (od tega 2 voznika na službeni poti v tujini). Vsi so bili moški. Na poti na delo in z dela so se dodatno smrtno poškodovali 3 delavci. Na delovnem mestu pa so umrli še 4 delavci zaradi zdravstvenih težav, nepovezanih z delom. Tudi letos je bilo največ (10) smrtnih poškodb v gradbeništvu. Vzrok je pogosto padec delavca z višine oziroma padec predmeta na delavca. Značilno je, da je večina umrlih imela pridobljeno državljanstvo oziroma so bili tujci. Očitno prav ta kategorija zaposlenih opravlja posebej tvegana dela in zato potrebujejo več usposabljanja za varno delo. Prav tako je značilno, da se večina smrtnih poškodb dogodi izven lokacije delodajalca.

Delovni inšpektorji so v zvezi s smrtnimi poškodbami podali 12 kazenskih ovadb in v 6 primerih prepovedali nadaljnje opravljanje del. Izdano je bilo 11 ureditvenih odločb, 7 odločb o prekršku, 15 plačilnih nalogov, 2 opozorili po zakonu o inšpekcijskem nadzoru in 2 opozorili po zakonu o prekrških.

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije na svetovni dan varnosti in zdravja pri delu od leta 2006 dalje zaman skuša opozoriti ne le na smrtne poškodbe pri delu ampak tudi na smrti, ki so posledica poklicnih bolezni. Če upoštevamo metodologijo MOD, približno **4 % vse mortalitete** v koledarskem letu odpade na vzroke, povezane z delom. Upoštevajoč tudi smrtne poškodbe pri delu in smrti zaradi poklicnih bolezni torej najverjetneje v Sloveniji letno umre **750 ljudi!** Tragično je, da slovenska zakonodaja ne daje učinkovite pravne podlage za ugotavljanje, kje se sploh pojavljajo poklicne bolezni! Ker ne vemo, kje se pojavljajo, jih tudi ni mogoče preprečevati!

Kljub temu, da so prav vse politične stranke leta 2008 v svojih predvolilnih kampanjah obljubile, da bodo v primeru izvolitve sprejele predpise za ugotavljanje poklicnih bolezni, se to še vedno ni zgodilo. Inšpekcija za delo tako poroča o zgolj 1 prijavljeni poklicni bolezni v letu 2010, ki se je končala z delovno invalidnostjo. V pomanjkanju uradnih podatkov zato pripenjam gradivo, ki je bilo članom skupščine Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS, www.zzs.si) razdeljeno 5. aprila 2011 kot odgovor na vprašanje enega izmed članov skupščine iz vrst delodajalcev. V odgovoru, ki se sicer nanaša na zbrana sredstva obveznega zdravstvenega zavarovanja za poklicne bolezni in poškodbe pri delu (0,53 % od bruto plače delavca), je strokovna služba ZZZS med drugim zapisala tudi:

»Vrsta dokazov namreč govori o tem, da evidence in statistike primerov poškodb pri delu in poklicnih bolezni, ki jih beležijo izvajalci zdravstvenih storitev, ne odražajo dejanskega stanja razširjenosti poškodb pri delu in poklicnih bolezni. Slabe evidence so predvsem rezultat nedomiselne oz. nedorečene systemske zakonodaje, ki ureja prijavljanje, ugotavljanje in evidentiranje poškodb pri delu in poklicnih bolezni, saj zadeve niso urejene na način, ki bi olajšal interesno nevtralno oz. objektivno strokovno poročanje o teh primerih.

Odprto in neurejeno je zlasti področje poklicnih bolezni, kjer je evidentiranje in poročanje zaradi nedorečenih predpisov in prakse pri odkrivanju in spremljanju teh

bolezni (op., še vedno ni vzpostavljen register poklicnih bolezni) povsem nerealno. V Sloveniji namreč evidentiramo za okoli 15 - 20 krat manj poklicnih bolezni (okoli 3 - 5 primerov na 100.000 aktivnih zavarovancev na letni ravni), kot bi jih dejansko morali pričakovati na osnovi podatkov o razširjenosti teh bolezni v nam primerljivih državah (okoli 70 na 100.000 aktivnih zavarovancev). Tudi stopnja prijav poškodb pri delu je v Sloveniji nižja od povprečja držav EU-15, kar daje osnovo za domnevo o nepopolnem zajetju prijav oz. netočnosti evidenc tudi na področju poškodb pri delu.

Sorazmerno velik del stroškov za zdravljenje poškodb pri delu in poklicne bolezni tako v sistemu ni evidentiran. Nedvomno bi bili stroški ob popolnejšem zajetju podatkov bistveno višji. Po nekaterih ocenah bi bili stroški najmanj enaki (uravnoteženi) ali celo višji v primerjavi s prihodki, ki se zberejo s prispevno stopnjo v višini 0,53 % na bruto plačo. Spričo dolgotrajnosti zdravljenja in zahtevne rehabilitacije poškodb pri delu in poklicnih bolezni je takšna ocena lahko razumljiva in upravičena.«

Novela zakona o varnosti in zdravju pri delu, ki je že v postopku sprejemanja, prenaša obveznost ureditve registriranja poklicnih bolezni z ministra za delo na ministra za zdravje. Upajmo, da bo to končno vodilo k novemu slovenskemu predpisu za realno ugotavljanje poklicnih bolezni – prvič po letu 1990!

Vsem družinam in sodelavcem umrlih v letu 2010 zaradi vzrokov, povezanih z delom, Zveza svobodnih sindikatov Slovenije izraža sožalje!